

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De hiis quae acciderunt in Alexandria. Cap. XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

tudinis similitudinem quàm proximè accedentes, eos qui tanquam seruatores illis fuissent, id est, qui illis aliquid salutis & subsidii attulissent, apud se honore ad hunc modum afficere consueuerant. Iacobi enim apostoli cathedram (qui primus erat ad Hierosolymitanæ ecclesiæ episcopatum à seruatore, & cæteris eius apostolis delectus, quemque fratrem Christi nuncupatum diuina perhibens eloquia) ad istud tempus seruatam, episcopi qui illic ordine successerunt, permagno æstimant: vnde declarant, perspicue, quemadmodum veteres patres ad nostram vsque ætatem sanctis viris, ob eorum veram erga Deum pietatem debitam venerationem & tribuerint, & adhuc tribuere non cessent. *Ista hætenus.*

De epistolis Dionysii, in quibus de festis & Paschate præscribit. CAP. XV.

Dionysius præter epistolas à nobis ante citatas, alias eodem tempore, quas *ἑορτασιὰς*, id est de festorum celebratione, composuit: in quibus orationes, quæ festi Paschatis laudes plenius vberiusque continuerunt, instituit. Ex quibus vnã Flamio, alteram Domitio, & Didymo dicauit. In hac canonem octo annorum citat, quod festum Paschatis non alio anni tempore, quàm verno æquinoctio celebrari debeat. Aliam præterea epistolam ad compresbyteros Alexandriæ exarauit: atque ad alios diuersos, ingruente persecutione, diuersas scripsit epistolas.

De hiis quæ acciderunt in Alexandria. CAP. XVI.

Vbi iam pax, sedata propè persecutione, constituta fuit, Dionysius rediit Alexandriam. In qua vrbe tam grauis seditio & bellum intestinum de integro ciebarur, vt fratres in ciuitate, propterea quòd omnes in alterutram seditionis partem diuisi erant, Dionysius nullo modo posset inuisere: vnde in ipso Paschatis festo ab ipsa Alexàdria velut exul ab extera regione per literas cum

EVSEBII HISTORIAE

cum illis colloqui coactus fuit. Quinetiam aliam postea,
 epistolam ad Hieracem ecclesiarum Aegypti episcopum,
 de festorum celebratione conscripsit: in qua seditionis,
 quae eodem tempore fuit Alexandriae concitata, his
 verbis mentionem facit. Quid mirum si arduum & dif-
 ficile mihi sit apud eos, qui longinquiore locorum in-
 tercapedine distant, per epistolas tanquam coram ser-
 mones conferre, cum & mihi ipsi mecum colloqui, & pro-
 prio animo in varias partes distracto consilium dare an-
 ceptus & periculosum videatur. Nam ad viscera mea,
 meos charissimos fratres, contubernales, vno animi
 consensu mecum concordēs, ecclesiae eiusdem ciues,
 cogor equidem necessario literas scriptas dare: eas ta-
 men ad illos mittere videor mihi nullo modo posse. Fa-
 cilius enim, non dicam in exterās regiones, sed ab ori-
 ente, ad occasum vsque iter facere quisquam poterit,
 quam ab vna Alexandriae parte ad alteram pergere. Me-
 dia namque ciuitatis platea plus habet periculi, plusque
 difficultatis ad transeundum, quam solitudo illa desert-
 ra longa, ac nullis hominum vestigiis trita, quam Israe-
 litae vix duabus hominum aetatibus peragrarunt: &
 quam ipsum etiam mare rubrum: quod quidem in duas
 partes disruptum, & instar duplicis muri vtrinque erectum,
 praetergrediuntibus Israelicis transitum dedit perfaci-
 lem. Illi porro placidi & tranquilli vrbis portus, flu-
 uium eorum, quibus Aegyptii erant in traiectione sub-
 mersi, veram effugiem gerunt: qui saepenumero propter
 hominum caedes in illis factitatas, & effusum cruorem, si-
 miles etiam maris rubri apparent. Fluius item, qui in
 urbem illabitur, interdum aridior & magis squallidus,
 exiccatusque videtur, quam solitudo illa aquae expertis,
 quam Israelitae paragrantes, tanta siti opprimebantur,
 vt eousque contra Moysen contumeliose vociferaren-
 tur, quoad potentia Dei, qui solus edit miracula, aqua
 quam biberent, ex dura & praerupta petra copiose ef-
 flueret: interdum tantopere inundat, vt per omnia loca
 finitima, vias & agros perlabatur, terroremque incola-
 rum animis iniiciat, ne diluuium, quod temporibus Noe
 totam terram perluebat, rursus irrumpens, omnes
 penitus

penitus obruat. Et sicut olim à Moysè ob Pharaonis contumaciam erat in cruorem mutatus, & fœtidum post odorem fundebat: ita iam sanguine, cæde, & hominibus in eum demersis contaminatus semper defluit. Quænam alia aqua, quæso (cum aqua sit quæ sordes cuiusque rei abluat) vsquam reperiri poterit, quæ aquam huius fluiui penitus purgare valeat? Aut quomodo immensus, & pene interminatus Oceanus, licet totus in eum esset infusus, sordes huius acerbi & amari pelagi omnino eluere queat? aut qua ratione ingens fluiuius ex Edem egrediens, etiã si quatuor illa capita, in quæ diuiditur, in vnum caput, nempe in alueum Geonis (qui est vnus ex illis quatuor) deriuarentur, istam tabem & culluiem expurgare possit? aut quando aer adeo corruptorum vbique halituum contagione infectus turbatusque, purus est & salubris futurus? Etenim tam lethales à terra vapores in sublime tolluntur, tam pestiferi è mari cientur venti, tam tabidæ ex fluminibus aspirationes efflantur, tam insalubres ex portubus nebulae erumpunt, vti ros, qui vndique diffunditur, nihil aliud sit quàm sanies cadauerum sub dio putrescentium: quæ quidem elementa, ex quibus fuerunt generata, tetro odore inficiunt. Et tamen mirantur admodum secumque quærunt, vnde adeo continuæ pestes, vnde adeo graues morbi, vnde adeo variæ cuiusque modi corruptelæ, vnde adeo multiplex & diuersus hominum interitus oriatur. Quærunt etiã quã obrè ciuitas ista maxima, nõ amplius tantam habitatorum multitudinem ferat, (si à tenerrimis pueris incipias numerare, & ad senes ætate prouectissimos progrediaris) quantam senum, quos vocant *ἡμογέροντας* id est senes, quibus iam primum obrepit senectus, antea nutrire cõsueuisset. Nam ex illis, quorum ætas erat inter quadragesimum, & septuagesimum annum interiecta, id temporis adeo multi fuerunt, vt numerus eorum, qui inter decimum quartum, & octogesimum iam sunt interpositi (quorum nomina in tabulas publicas pro diuisione frumentati facultatis relata sunt) eorum numerum omnino non possit exæquare. Et qui iam sunt aspectu adolefcetes maxime, tanquam æquales sunt eorum, qui olim senes erant maxime.

Et

EUSEBII HISTORIAE

Et quamuis iam animaduertunt hominum genus in terra, magis magisque indies ad hunc modum attenuatum absumptumque, nullo tamen timore horrescunt: quin neque cum illorum omnium omnino interitus crescat, & latius quotidie maneat fundatur, vlla ex parte reformidant.

De morbo qui tunc inualecebat.

CAP. XVII.

Porro autem cum pestifer ac lethalis morbus bellum continuo insequeretur, cumque festi Paschalis celebratio modo appropinquaret, deinceps rursus fratribus scripsit Dionysius, & graues calamitatis perturbationes illis significauit, his ferè verbis. In hac miseriarum turba alius fortasse, neque hoc tempus, neque aliud, imo neque illud ipsum tempus, quod homines putarent omnium esse lætissimum, (nedum alia tempora) ad festum celebrandum satis idoneum videretur. Etenim iam lamentationum plena sunt omnia, iam lugent omnes iam mœtiores, iam querelæ vniuersam urbem propter multitudinem cum illorum qui modò mortui sunt, tum horum, qui quotidie moriuntur, occupant. Nam sicut de primogenitis Aegyptiorum scriptum est, sic & nunc ingens clamor editur, non enim est domus, in qua non sit mortuus: idque planè merito. Multa namque & graua incommoda perditio eorum conatu Christianis etiam ante hoc tempus importata fuissent. Primum omnium nos ex vrbe expulerunt, quo quidem tempore nos soli cum ab omnibus persecutione exagitati essemus, & multati morte, festum lætis animis celebrauimus, & singula loca ad singula afflictionum genera nobis præstituta, vt ager syluestris, solitudo deserta, nauis fluctibus iactata, diuersorium publicum, & horridus carcer, oportuna videbantur, in quibus celebres conuentus maximo cum studio ageremus. Quin beati martyres qui è vita cesserat, & à Deo in cœlum ad epulas erant inuitati, festum omnium certè splendidissimum peregerunt. His de rebus deinceps, bellum & fames eos de improviso oppressere: quæ quæque nos vnâ cum gentilibus perferebamus, soli tamen inter omnes